

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2023 m. kovo 28 d. Nr. 4D-2023/2-169
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Milda Vainiutė 2023 m. vasario 20 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas), kurio interesus atstovauja advokatų profesinės bendrijos „A“ advokato padėjėjas P. Š. (toliau – Pareiškėjo atstovas) pagal su Pareiškėjo įgaliotu asmeniu S. L. [*pastaba*: asmens duomenys neskelbtini] sudarytą teisinių paslaugų teikimo sutartį, skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) tarnautojų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatytais terminais neišnagrinėjant Pareiškėjo Savivaldybės administracijai 2022 m. gruodžio 20 d. pateikto prašymo.

2. Skunde Seimo kontrolierei Pareiškėjo atstovas, be kita ko, rašė:

2.1. „[...] 2022-12-20 prašymu nustatyti žemės sklypo naudojimo būdą, prašė [*pastaba*: Pareiškėjas] nustatyti žemės sklypo, kad. Nr. <...>, naudojimosi būdą, kuris yra galimas pagal galiojantį Vilniaus miesto bendrąjį planą [...].“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „2022-12-20 prašymas buvo priimtas 2022-12-20 ir registruotas numeriu A647-1568/22.“

2.3. „Toks naudojimo būdas (2021-05-14 įsakymu) yra nustatytas ankščiau natūra atkurtam, besiribojančiam žemės sklypui <...>, unikalus Nr.<...> [...].“

2.4. „[...] tiek 2022-12-20 prašyme nurodytas žemės sklypas, tiek 2021-05-14 įsakyme nurodytas žemės sklypas patenka į tą pačią funkcinę zoną, nustatytą Vilniaus miesto bendruoju planu, todėl tokiu būdu vilkinant laiką yra apribota galimybė žemės sklypų sujungimui bei vilkinimas laikas, nors akivaizdu, kad toks pats veiksmas atliekamas antrą kartą.“

2.5. „[...] nagrinėjamu atveju pareiškėjui priklausančiam žemės sklypui, unikalus Nr.<...> naudojimo būdas buvo pakeistas, tuo tarpu dėl 2022-12-20 prašymo žemės sklypui, kad. Nr. <...>, jokių veiksmų Vilniaus miesto savivaldybės administracija nesiėmė iki šiol.“

2.6. „[...] Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo 12 p. nustatyta, kad Aprašo 10 punkte nurodytu atveju savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (būdus) ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą priimamas per 20 darbo dienų nuo Aprašo 11 punkte nurodytų ir šio punkto reikalavimus atitinkančių privalomų dokumentų pateikimo savivaldybės administracijos direktoriui dienos.

Pagal Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių nuostatų 25 punktą aiškiai nurodoma, kad prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...].“

2.7. „Taigi, nagrinėjamu atveju 2022-12-20 prašymas turėjo būti išnagrinėtas per 20 darbo dienų, todėl šiai dienai akivaizdu, kad terminas praleistas daugiau nei du mėnesius.

Šiuo atveju Vilniaus miesto savivaldybės administracija neatliko jokių realių veiksmų siekiant tinkamai ir pagrįstai išnagrinėti šią situaciją, tačiau vienintelis asmuo, kuriam sukeliama neigiami padariniai yra pareiškėjas.“

3. Pareiškėjo atstovas Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „Reikalauti, kad specialistai, kurie nagrinėjo pareiškėjo 2022-12-20 prašymą, pasiaiškintų raštu.“

3.2. „Siūlyti įstaigos vadovui ar aukštesniajai pagal pavaldumą institucijai ir įstaigai skirti nusižengusiems pareigūnams tarnybinės (drausminės) nuobaudas.“

3.3. „Atkreipti pareigūnų dėmesį į aplaidumą darbe, įstatymų ar kitų teisės aktų nesilaikymą ir siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimai, jų priežastys ir sąlygos.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjo kartu su skundu Seimo kontrolieri pateiktų dokumentų nustatyta, jog:

4.1. Pareiškėjo įgaliotas asmuo Z. V. [*pastaba*: asmens duomenys neskelbtini] Pareiškėjo vardu 2022 m. gruodžio 20 d. pateikė Savivaldybės administracijai prašymą nustatyti žemės sklypo naudojimo būdą (toliau – Prašymas), kuriame prašė „[...] nustatyti žemės sklypo, kadastrinis Nr. <...>, esančio Vilniaus m., naudojimosi būdą – Komercinės paskirties objektų teritorijos, kuris yra galimas pagal galiojančią Vilniaus m. bendrąjį planą. Toks naudojimosi būdas yra nustatytas ir man anksčiau natūra atkurtam, besiribojančiam žemės sklypui <...>, unikalus numeris: <...>.“

4.2. Pareiškėjo įgalioto asmens Z. V. pateiktas Prašymas Savivaldybės administracijoje buvo gautas ir registruotas 2022 m. gruodžio 20 d. (reg. Nr. A647-1568/22).

5. Seimo kontrolierių įstaigai dėl Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieri nurodytų aplinkybių 2023 m. kovo 22 d. darbo tvarka kreipusis į Savivaldybės administraciją buvo nustatyta:

5.1. Savivaldybės administracijoje 2022 m. gruodžio 20 d. buvo gautas Pareiškėjo atstovaujančio asmens Z. V. pateiktas prašymas dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) naudojimo būdo nustatymo. Minėtasis Prašymas buvo nagrinėjamas Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriuje, kurio 2023 m. vasario 15 d. raštu Nr. A51-29117/23(2.14.2.12E-ŽEM) Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas į Prašymą.

Pastebėtina, jog Savivaldybės administracijai konstatavus Pareiškėjo atstovui Z. V. neturint tinkamo įgaliojimo, suteikiančio teisę atstovauti Pareiškėjo interesus inicijuojant žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) naudojimo būdo nustatymą, Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus 2023 m. vasario 15 d. raštas Nr. A51-29117/23(2.14.2.12E-ŽEM) buvo išsiųstas asmeniškai Pareiškėjui, jo gyvenamosios vietos adresu;

5.2. Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus 2023 m. vasario 15 d. rašte Nr. A51-29117/23(2.14.2.12E-ŽEM) Pareiškėjui, be kita ko, buvo nurodyta:

„[...] Išnagrinėjus Jūsų prašymą nustatyta, kad [...] Jūsų pageidaujamas komercinės paskirties objektų teritorijų naudojimo būdas neprieštarauja Bendrojo plano sprendiniams, tačiau pastebėtina, kad vien tik šios sąlygos nepakanka, kad būtų priimtas sprendimas tenkinti Jūsų prašymą.

[...] prašome pateikti rašytinius paaiškinimus, kuriuose būtų įvertinti Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyti aspektai, ypatingai atkreipiant dėmesį į vykdomą ar suplanuotą vykdyti veiklą, esamą ar suplanuotą (suprojektuotą) inžinerinę ir (ar) socialinę infrastruktūrą.

[...] Įvertinę nurodytas aplinkybes, rekomenduojame apsvarstyti galimybę dėl žemės sklypų (kadastro Nr. <...> ir Nr. <...>) ir prie <...> formavimo ir pertvarkymo projekto, kurio tikslas – sujungti sklypus į vieną sklypą ir pakeisti žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės naudojimo būdą (-us) į atitinkantį (-čius) Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, rengimo inicijavimo.

Pažymime, kad šis atsakymas nėra laikytinas administraciniu sprendimu. Jis laikytinas tarpiniu rekomendacinio pobūdžio pranešimu, o galutinis sprendimas bus priimtas Jums pateikus pagal nurodytas rekomendacijas patikslintą prašymą.

Labai atsiprašome, kad Jūsų prašymo nagrinėjimas užtruko. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriui nuolat tenka labai dideli įprastinę darbo veiklą viršijantys krūviai, todėl ne visada yra galimybė parengti atsakymus teisės aktuose nustatytais terminais.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]“

6.2. Žemės įstatymo:

„23 straipsnis. Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarka

[...] 2. Sprendimą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) priima detalųjį planą, specialiojo teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą tvirtinanti institucija kartu su sprendimu patvirtinti detalųjį planą, specialiojo teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą, o urbanizuotoje ir urbanizuojamoje teritorijoje, kuriai detalieji planai neparengti, sprendimą pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jeigu šis planas parengtas, priima savivaldybės administracijos direktorius. Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė.“

7. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1073 patvirtinto Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo (toliau – Aprašas):

„12. [...] Aprašo 10 punkte nurodytu atveju savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (būdus) ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą priimamas per 20 darbo dienų nuo Aprašo 11 punkte nurodytų ir šio punkto reikalavimus atitinkančių privalomų dokumentų pateikimo savivaldybės administracijos direktoriui dienos.

Aprašo 10 punkte nurodytu atveju gavus prašymą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (būdus) ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą:

12.1. ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įvertinama, ar pateikti dokumentai atitinka Aprašo 11 punkte nustatytus reikalavimus. Nustačius, kad pateikti dokumentai neatitinka Aprašo 11 punkte nustatytų reikalavimų, prašymą pateikęs asmuo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos raštu informuojamas apie nustatytus trūkumus, nurodant, kad trūkumai turi būti pašalinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio rašto gavimo. [...]“

8. Teismų praktika

8.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1189/2013:

„[...] viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją.“

8.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012:

„[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

9. Remdamasi Pareiškėjo atstovo skunde nurodyta ir tyrimo metu surinkta informacija (pažymos 2, 4, 5 punktai), taip pat teisiniu reglamentavimu, pacituotu šios pažymos 6–7 punktuose, susijusiu su Savivaldybės administracijos tarnautojų galimai netinkamais veiksmais (neveikimu), kai teisės aktų nustatytais terminais nebuvo išnagrinėtas Pareiškėjo Prašymas, Seimo kontrolierė konstatuoja:

9.1. Pareiškėjo skundo tyrimo metu buvo nustatyta, kad Pareiškėjo atstovui kreipiantis į Seimo kontrolierę skundžiamos institucijos atsakymas Pareiškėjui jau buvo parengtas ir išsiųstas (pažymos 5.1 punktas). Tačiau tyrimo metu nustatytos aplinkybės patvirtino tą faktą, jog Pareiškėjo pateiktas Prašymas Savivaldybės administracijoje buvo nagrinėjamas nesilaikant Aprašo nuostatose nustatytų terminų (pažymos 7 punktas);

9.2. pažymėtina, kad iš Pareiškėjo Prašymo turinio matyti, jog Pareiškėjas į Savivaldybės administraciją kreipėsi siekdamas įgyvendinti Žemės įstatyme (pažymos 6.2 punktas) nustatytą galimybę nustatyti žemės sklypui (kadastro Nr. <...>) naudojimo būdą (pažymos 2.1 punktas). Ir nors Pareiškėjas Seimo kontrolierei pateiktame skunde akcentavo Savivaldybės administracijos turėtą pareigą per 20 darbo dienų išnagrinėti jo Prašymą ir dėl jo priimti skundžiamos institucijos sprendimą (pažymos 2.7 punktas), tačiau akcentuotina, kad 20 darbo dienų terminas yra taikytinas tik tais atvejais, kai savivaldybės administracijos direktoriui yra pateikiami visi Aprašo 11 punkte nurodyti ir šio punkto reikalavimus atitinkantys privalomi dokumentai (pažymos 7 punktas). Kaip teigtina remiantis Savivaldybės administracijos 2023 m. vasario 15 d. rašte Nr. A51-29117/23(2.14.2.12E-ŽEM) Pareiškėjui nurodyta informacija (pažymos 5.2 punktas), Savivaldybės administracijos sprendimui dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) naudojimo būdo nustatymo priimti Pareiškėjas nebuvo pateikęs visos reikiamos informacijos (dokumentų);

9.3. nepaisant to, kad dėl trūkstamos informacijos (dokumentų) Savivaldybės administracija negalėjo priimti sprendimo dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) naudojimo būdo nustatymo, Seimo kontrolierė pabrėžia, jog Savivaldybės administracijos tarnautojai privalėjo paisyti Aprašo 12.1 punkte nustato 5 darbo dienų termino Pareiškėjo Prašymo dėl pateiktų dokumentų atitikimo Aprašo 11 punkte nustatytiems reikalavimams įvertinimui bei, nustačius, kad pateikti dokumentai neatitinka Aprašo 11 punkte nustatytų reikalavimų, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos raštu informuoti Pareiškėją apie nustatytus trūkumus (pažymos 7 punktas). Tačiau kaip konstatuotina remiantis tyrimo metu surinkta medžiaga, patvirtinančia, jog Pareiškėjas dėl jo pateikto

Prašymo skundžiamos institucijos buvo informuotas tik 2023 m. vasario 15 d. raštu (pažymos 5.1, 5.2 punktai), Savivaldybės administracija pirmiau paminėtose Aprašo nuostatose nustatytos tvarkos ir terminų nesilaikė;

9.4. atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracija savo 2023 m. vasario 15 d. rašte Pareiškėjui išreiškė apgailėstą dėl užtrukusio jo Prašymo nagrinėjimo, nurodant Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus tarnautojams nuolat tenkančius didelius darbo krūvius (pažymos 5.2 punktas). Tačiau Seimo kontrolierė akcentuoja, kad, kaip ir nagrinėjamu, taip ir daugeliu atvejų pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję tiek su išsamiumi, tiek ir su operatyviu jų kreipimusi išnagrinėjimu. Todėl nei esamas Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus tarnautojų didelis darbo krūvis, nei dar kitos priežastys neatleidžia Savivaldybės administracijos nuo pareigos siekti kuo greičiau, o svarbiausia – teisės aktuose nustatytais terminais, išnagrinėti pareiškėjų kreipimus bei pateikti jiems atsakymus. Tai taikytina ir konkrečiu Pareiškėjo atveju.

Seimo kontrolierė taip pat pabrėžia, jog, kaip yra nurodę Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje, procedūriniai terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją (pažymos 8.1 punktas). Tik aktyvūs ir teisės aktų nustatytais terminais atliekami viešojo administravimo subjekto veiksmai gali užtikrinti tinkamą asmens prašymo (skundo) išnagrinėjimą per objektyviai įmanomą trumpiausią laiką (priešingai nei konstatuotina nagrinėjamu atveju) bei taip realizuoti gero viešojo administravimo principą (pažymos 8.2 punktas).

10. Remdamasi aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierė daro išvadą, jog Savivaldybės administracijos tarnautojai nagrinėdami Pareiškėjo Prašymą nesilaikė Aprašo nuostatose nustatytų asmens prašymo įvertinimo ir informavimo apie nustatytus trūkumus terminų, todėl nagrinėjamu atveju konstatuotinas gero administravimo bei atsakingo valdymo principų pažeidimo atvejis.

Atsižvelgdama į tai, kas aukščiau konstatuota, bei vadovaudamasi Seimo kontrolierių veiklos tikslu (pažymos 6.1 punktas), Seimo kontrolierė Pareiškėjo skundą pripažįsta pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais neišnagrinėjus Pareiškėjo Prašymo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorei Linai Koriznienei** rekomenduoja:

12.1. su atsakingais Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus tarnautojais aptarti šioje pažymoje nustatytą Pareiškėjo teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimo atvejį;

12.2. imtis veiksmų užtikrinant, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ateityje nagrinėjant pareiškėjų prašymus (skundus) būtų laikomasi teisės aktų nuostatose nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo

kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė